

Aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
6 januari 2017

Onderwerp
Wetsvoorstel en
AMvB
waardeoverdracht
klein pensioen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
JtH/RvZ/MK/2017/007

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Klijnsma,

Op 21 december 2016 is de internetconsultatie voor het Wetsvoorstel en de AMvB waardeoverdracht klein pensioen gestart. Een belangrijk doel van de wet is vermindering van de regeldruk voor pensioenuitvoerders en (gewezen) pensioendeelnemers. Die is noodzakelijk, omdat de regeldruk door de toename van het aantal kleine pensioenen sterk is toegenomen. Als gevolg daarvan worden risico's gelopen voor de (financiële) houdbaarheid van het stelsel. Aan deze ontwikkeling ligt ten grondslag de toename van het aantal flexibele arbeidsrelaties in Nederland. In ons advies uit 2013 over de 'Regeldruk in pensioendomein als gevolg van flexibele arbeidsrelaties en mobiliteit'¹ hebben wij deze ontwikkeling onder uw aandacht gebracht. Wij hebben toen de noodzaak bepleit om de regeldruk te verminderen door onder meer een automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen voor te stellen. Gezien ons eerder advies maken wij graag van de gelegenheid gebruik om op het wetsvoorstel te reageren. Onze reactie treft u hieronder aan.

Het wetsvoorstel en de AMvB waardeoverdracht klein pensioen strekken er toe nieuwe kleine pensioenen (dat wil zeggen met een uitkering kleiner dan € 465,94 bruto per jaar) hun pensioen-bestemming te laten behouden. Dit wordt bereikt door het laten vervallen van het huidige afkooprecht (zonder instemmingsrecht van de deelnemer) voor pensioenuitvoerders van een nieuw klein pensioen (na twee jaar). In plaats van het afkooprecht komt er een recht voor deze uitvoerders op automatische waardeoverdracht van een nieuw klein pensioen. Dit wordt mogelijk als er een nieuwe pensioenuitvoerder is waar de deelnemer actief opbouwt. Is er geen nieuwe pensioenuitvoerder, dan is de waardeoverdracht (nog) niet mogelijk. De AMvB regelt voor die laatste situatie dat de pensioenuitvoerder jaarlijks in het pensioenregister mag kijken of de gewezen deelnemer inmiddels een nieuwe pensioenuitvoerder heeft. Is dat het geval, dan kan de oude pensioenuitvoerder alsnog de waarde van het pensioen overdragen. Voor deze overdracht is geen betrokkenheid van de gewezen deelnemer vereist.

¹ Brief aan de Staatssecretaris van SZW van 2 oktober 2013, ons kenmerk JtH/RvZ/MK/RH/ 2013/156 en 'Rapport "Regeldruk pensioenopbouw flexibele arbeidsrelaties: werknemers, zzp-ers en werkgevers', september 2013, zie www.actal.nl

Voorts regelt het wetsvoorstel dat de pensioenuitvoerder de bevoegdheid krijgt hele kleine pensioenen (de zogeheten kleine kleine pensioenen: dat wil zeggen met een uitkering kleiner dan € 2,- bruto per jaar) in verband met de hoge uitvoeringskosten te laten vervallen. Dit geldt voor zowel de nieuwe kleine kleine pensioenen als de bestaande kleine kleine pensioenen. Tenslotte voorziet het wetsvoorstel in het schrappen van het individueel bezwaarrecht bij een collectieve waardeoverdracht in geval een pensioenregeling wordt aangepast aan een wettelijk geregelde verhoogde pensioenrichtleeftijd.

Toetsingskader

Wij hebben de gevolgen van het wetsvoorstel voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader beoordeeld:

1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

Regeldrukparagraaf ontbreekt

In het ter consultatie aangeboden wetsvoorstel ontbreekt een paragraaf waarin op de gevolgen voor de regeldruk wordt ingegaan. Naar onze mening is het in zijn algemeenheid gewenst dat bij regelingen die ter consultatie worden aangeboden, inzicht wordt gegeven in de gevolgen voor de regeldruk.² Dat stelt belanghebbenden (burgers, bedrijven en professionals) in staat om aannames en te verwachten effecten te toetsen. Dat komt de kwaliteit van de wet- en regelgeving zeker ten goede, waarvoor ook juist de consultatiefase is bedoeld. Het ontbreken van een paragraaf klemt temeer bij dit wetsvoorstel, omdat een uitdrukkelijk oogmerk is om de administratieve lasten te verminderen. Met een toetsing van de effecten in de consultatiefase kunnen juistheid en stevigheid van de geraamde effecten aan kracht winnen.

Wij adviseren u om in de toelichting op het wetsvoorstel de structurele en eenmalige regeldrukgevolgen voor pensioenuitvoerders en (gewezen) pensioendeelnemers op handelingsniveau te beschrijven en berekenen.

Welke handelingen worden beïnvloed?

Wij beseffen dat het in beeld brengen van de effecten voor de regeldruk van dit wetsvoorstel niet eenvoudig is. Zo moet er allereerst een volledig overzicht zijn van alle (aanpassingen in) handelingen die pensioenuitvoerders eenmalig en structureel moeten verrichten, alsmede inzicht in of zij die handelingen in de toekomst kunnen nalaten. Dit geldt ook voor de handelingen die (gewezen) pensioendeelnemers moeten uitvoeren. Bovendien moeten vervolgens de aantallen handelingen worden geraamd. Daartoe moet inzicht bestaan in de mate waarin de huidige pensioenuitvoerders van het recht op overdracht van kleine pensioenen gebruik zullen gaan maken, het aantal kleine pensioenen dat in de komende jaren wordt opgebouwd, en het aantal zogenoemd kleine kleine pensioenen dat er nu al is en in de toekomst nog zal worden opgebouwd. Verder verschillen de kosten van de handelingen per pensioenfonds, overigens deels door verschillen (in voorwaarden) in de pensioenregelingen.

² In dit verband wijzen wij ook op de Aanwijzingen voor de regelgeving, nr. 256.

Om u inzicht te geven in de handelingen die naar verwachting in ieder geval door het wetsvoorstel worden beïnvloed volgt hieronder een overzicht.

Voor de pensioenuitvoerder zijn dat in ieder geval:

- alle handelingen om een klein pensioen zonder instemmingsrecht na twee jaar na einde van de deelneming af te kopen (deze handelingen komen te vervallen; structureel);
- alle handelingen om een klein pensioen automatisch over te dragen aan een nieuwe pensioenuitvoerder (deze handelingen zijn nieuw en hebben een structureel karakter);
- alle handelingen om als nieuwe pensioenuitvoerder een klein pensioen overgedragen te krijgen (deze handelingen zijn nieuw en structureel);
- het effect van de automatische overdracht op de mogelijkheid voor de pensioenuitvoerder om na twee jaar met instemming een klein pensioen af te kopen (nieuw en structureel);
- alle handelingen om jaarlijks in het pensioenregister te kijken of er (inmiddels) een nieuwe pensioenuitvoerder is (deze handelingen zijn nieuw en structureel);
- alle handelingen die nodig zijn om pensioenuitvoerders in staat te stellen het pensioenregister te raadplegen (deze handelingen, waaronder ICT-aanpassingen, zijn nieuw en eenmalig);
- alle handelingen die nodig zijn om alle bestaande en toekomstige kleine kleine pensioenen te laten vervallen (deze handelingen zijn nieuw, eenmalig voor de bestaande en structureel voor de nieuw op te bouwen);
- alle handelingen in verband met het uitoefenen van het individueel bezwaarrecht bij een collectieve waardeoverdracht (deze handelingen komen te vervallen; structureel);
- alle handelingen die nodig zijn om een melding van een gewezen deelnemer bij een vertrek naar een andere lidstaat te verwerken (deze handelingen zijn nieuw en structureel);
- het kennisnemen van alle wijzigingen in de regelingen als gevolg van dit wetsvoorstel (eenmalig);
- het aanpassen van de pensioenregelingen aan de wijzigingen van dit wetsvoorstel en AMvB (eenmalig);
- het informeren van de (gewezen) pensioendeelnemers over alle voor hen relevante wijzigingen.

Voor (gewezen) deelnemer zijn de handelingen in elk geval

- het kennisnemen van besluiten tot automatische overdracht na 2 jaar van kleine pensioenen (nieuw en structureel);
- het effect van de automatische overdracht van pensioenen op het individueel recht tot afkoop door de gewezen deelnemer of de instemming nodig voor een afkoop na 2 jaar op verzoek van de pensioenuitvoerder (structureel);
- het kennisnemen van besluiten tot het laten vervallen van kleine kleine pensioenaanspraken (nieuw, eenmalig voor reeds bestaande en structureel voor nieuwe kleine kleine pensioenaanspraken);
- de melding van het einde van de pensioendeelneming door vertrek naar een andere lidstaat (structureel).

Wij adviseren u bij de beschrijving en de berekening van de effecten voor de regeldruk met bovenstaand overzicht van handelingen rekening te houden.

Tot slot

Het thans beoordeelde wetsvoorstel is nog niet de definitieve versie van het wetsvoorstel. Het biedt in elk geval nog geen inzicht in de gevolgen voor de regeldruk. Conform de aanwijzingen voor de regelgeving moet dat in de definitieve versie wel het geval zijn. Het hierboven geboden overzicht van de handelingen die door het wetsvoorstel worden beïnvloed, kan als basis dienen voor het in beeld brengen van deze effecten. Zonder kwantitatief inzicht in deze effecten is een afgewogen oordeel over de regeldrukeffecten niet mogelijk en kan dus niet worden beoordeeld of het wetsvoorstel de beoogde vermindering van de regeldruk bewerkstelligt. Wij zijn uiteraard bereid, indien nodig en gewenst, u nader te adviseren over de invulling van de regeldrukparagraaf. Wij verzoeken u de definitieve versie van het wetsvoorstel aan ons voor te leggen, zodat wij een ex ante toets op de regeldruk kunnen uitvoeren.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest,
Hoogachtend,

w.g.

J. ten Hoopen
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris